

П е р е щ , б

№ 3—4. КИЇВ, 1945 р.

ЖУРНАЛ САТИРИ Й ГУМОРУ

РІК ВИДАННЯ IV

ЯК МАЛО ПРОЖИТО, ЯК БАГАТО ПЕРЕБИТО

Мандрівки перця

Я — Перець, козак запорожського роду, що має правдивий наказ від народу: разом із бійцями, з розгніваним серцем, разити німоту залізом і перцем.

Отож, розкажу, як у ранній годині літав я недавно по всій Україні, як шлях оглядав наш з її горизонту, як потім я гордо проходив по фронті, як стрівся з гвардійцями й випив чарчину, як ночі тієї добравсь до Берліну. Літав я на крилах новенького «Іла», який мені ланка колгоспна купила.

...Знайомі місця і шляхи перемоги. Он там ми скрутили фон-Клейстові роги. Ось тут, біля Сталіно й Горлівки, братці — сікли наповал німчуру сталінградці... З Валуйок, Ізюма — на Захід дороги. Це ж тут німчуки «натискали» на ноги. Це ж звідси на танках вривались ми в Харків, який потопав тепер в зелені парків. Ген. Суми — праворуч, ось вишні Полтави, де в полі над фрідцями крикали гави, де квітне врожаєм земля розкута... А от і Дніпро, непокірний Славута.

— Скажи мені, Дніпре, скажи, дідугане, як в хвилях топилось плем'я погане, як нищив з гвардійцями кодрло те, враже.

Лечу понад берег, а він мені каже:

— Десятками тисяч бундючних «вояків» носив у ті дні я у море, до раків, носив, як тріски, довгов'язих і рижих, на той світ носив; на старих своїх крижах. З гори, мимо Києва, вниз до Херсона одніс я тих виродків з півміліона.

Ось Корсунь і Шпола, де чорна навала весною в смертельнім «котлі» булькотала, де жарились в полум'ї прокляті душі, де й я гітлериків перчив із «Катюші»... «Котел» Снігурівський, де в пору відлиги з румунів зостався лиш плющ мамалиги. «Котел» Придністровський, де вража піхота зарилась носами в трясину болота. «Котел» біля Брод і кільце біля Львова, де «фюрерський» вал, мов злизала корова.

— Побільше «котлів», — хочу хлопцям сказати. На бистрому «Ілі» лечу на Карпати. Лечу понад гори, над Сяном-рікою. Шаблюка в руці, автомат за спиною. Лечу, оглядаю гвардійські маршрути. І все мені видно і все мені чути. Клеочуть бої і палають заграви, на Захід, як море, ідуть наші лави. За танками — танки, машини, колони, і в небі гудуть літаків ешелони. Рядами крокує піхота залізна, за нею гримить артилерія грізна. Все військо на Захід в нестримному русі — з земель України, Литви, Білорусі.

І там, де проходять полки цього війська, — валяється мертвою падаль арійська. Валяються фрідци, валяються ганси, про котрих німкені співали романси. Лежать довгошиї, як їх «Фердинанди» з пробитими касками «фюрер-команди». Тут тисячам «Тигрів» пришлося згоріти. Хвостами до неба стирчать «Мессершмітти».

Оглянув я простір того кладовища, де рясно похована раса найвища, і низько по фронті уздовж пролітаю і воїнів наших, як батько, вітаю.

— Ну, й гарно ж, — кажу, ви лупцюєте, братця.

Піхота у відповідь: — Ради стараться!

— Оце, кажу, справжня козацька робота.

— Січем на капусту, — гукає кіннота.

— Так, так, щоб віки не кортіло їм лізти.

— Б'ємо, ще й утюжим їх, — мовлять танкісти.

— Хоч де здоженемо і всипем, як треба, озвались орли снід високого неба. А потім разом голоси молодецькі:

— Ми випалим помстою землі німецькі.

Я честь відаю генералам, сержантам. «На Захід», — вигукую, «Смерть окупантам!» Хай знають кати нашу звичку відому — гостей проводжать аж до самого дому.

Скінчив я вітати дивізії, роти. Дивлюся — гвардієць прямує напроти. Пришов, козиринув, стукнув локвом підбором і мовить мені, не мигаючи зором: «Від полку такого-то, роти такої — прошу вас до кухні зайти полковою». Жартую з гвардійцем і дякую чемно, мовляв, поспішаю. Та все це даремно.

— Ходім, каже, діду, бо хлопці ждуть наші.

Пришов, а вони мені сала і каші. А потім — мабуть, не пройшло і хвилини — за Одером вгору зняли ми чарчину. Як море, гучні, понародному прості звучали слова у гвардійському тості:

— Хильнемо, хлоп'ята, до самого дніща, щоб далі німецькі росли кладовища, щоб тим, що на сало й на хліб наш охочі — від куль аж на лоб повилазили очі, щоб Гітлеру в спину синці і болячки, щоб фрідци прокляті не лазили й рачки, щоб в їхній барлозі зламать ім хребета.

...Стемніло, й над степом знялася ракета. З тим знаком, мов кликані слави трубою, рвонулись герої в атаку, до бою. Схопився і я. Перевзув одну ногу. І знову на «Ілі» і далі в дорогу. Лечу вище хмар, між зірок небосхилу, по той бік боїв до ворожого тилу.

— Хто йде, — крикнув фрідци і націлив прожектор. «Це я, кажу, Перець, гвардійський інспектор». Синій і тремти, — кричу, спіймай кате! І тут я його приперчив з автомата.

Лечу на тих крилах, немов целеліном. І от закружляв над померклым Берліном. Це ж тут бо лупилось те кодрло вороже.

Поглянув на місто, а тамечки... Боже! Прикривши руками свинячу мордюку, запінений Геринг тіка з переляку. Он, Геббельс, як цуцик, сховався під тачку і дзюкає звідти брехливу балачку, щоб німцям все-лиги бадьорого духа, мовляв, «ми хоробрі»... Та хто його слуха.

Он, з криком і зойком, немов навіжені, тікають від жаху патлаті нікмені. Он, рижий ковбасник крізь вулиць розруку, штани загубивши, тікає щодуху. Тепер він не з тих, щоб повірити здуру, що Геббельса брехні спасуть його шкуру.

Хоч мій переліт був не так уже й дальній, зате переляк получився тотальний. Не видно ні духу в руїнах і тиші.

— Чого ви, кричу, розповзалися як миші! А, може, це фрідци вам привіз подарунки.

Спускаюся нижче й розв'язую клунки... Одна виповзає й підставила кошик:

— Наферно мені передав мій синошек... А друга з лицем, в яке й цегли не шкода: — Наферно мій муж. Я ковиор жду три года.

Сипнув я на голови їх черепами, яких назбирав, летючи над степами. — Збирайте, це вашої кістки порога. Це їх виряджали ви в східні походи. Дрижіть, кажу, гади. Ось, ось та година, як наші танкісти влетять до Берліна. Вони вас відучать, навіки вгамують. Вони вам покажуть, де раки зимують!

Нагнавши берлінцям того переляку, рішнв я знайти самого Гітлеряку. І от Берхтесгаден, якийсь фюрерштрассе. Дивлюся — стіною стоять лоботряси. За ними густа дротяна огорожа. І ген біля брами — найбільша сторожа. А я ж невидимка. Спустився і гукаю:

— Я — Перець, козак з українського краю. І хто лише пискне — вдушу, розбульдожу, я можу, кажу, й не таке я ще можу!

Трясуться вони, аж тарахкають кості. «Ведіть, кажу, зараз до фюрера в гості». Тут брама розкрилась і в тій же хвилині я йшов за сторожою вниз по драбині. Іду кудись в землю, іду півгодини, краю не видно в тієї драбини. Аж от в підземеллі і сам Гітлеряка.

— Так он аж куди заховавсь ти, «вояка»! Куди ж вона ділась бундючна відвага і чом це у землю тька в тебе тяга. Незручно вгорі? А чи місця немає? Таких же, як ти, і земля не приймає! Таких, кажу, проклята хижка собака, охоче прийме перша-ліпша гілляка. І з клунка виймаю уплетену тонко і в пику жбурляю петлю з посторонка. Хоч сам ото лізь в це єдине кілечко, хоч — ні — то підсадим... Цей час недалечко. Куди не ховай свої жаб'ячі груди — «котлом» Сталінградським Німеччина буде. За Харківський попіл, за сльози Одеси — заплаять твої барони й баронеси!..

Стоїть він, синіє — й не зна, що робити. А потім до Гімлера кинувсь дзвонити. А Гімлер як крикне своїм лоботрясам:

— Піймайте і доставить!..

...Та я вже тим часом... На «Ілі» швидкому летів безупину на рідну і вільну свою Україну. Летів і дививсь, як від краю до краю — під самим Берліном, на тихім Дунаї — іде наша сила, нескитно й залізно — Німеччині мстити безжалісно й грізно.

Ту силу ніхто не здолає довіку. З цим словом я стрів мою землю велику.

Записав Степан ОЛІШНИК.

Довга черга німецьких автоматників.

Малюнок О. Сашка.

НОВЕ В МЕДИЦИНІ

Колишнього гаулейтера України, пізніш гаулейтера Східної Пруссії Еріха Коха повішено Гітлером нібито за втечу із Кенігсберга.

Малюнок В. Литвиненка,

Знищення останніх мікробів Коха.

Від перганського індормібору

Між ШТЕТТИНОМ і ДАНЦИГОМ у Помиранському котлі доварювалися останні німецькі дивізії разом із танками, мотопіхотою і помиранським фольксштурмом. У наслідок активних дій помиранського фольксштурму на шляху радянських частин виникли непереборні перешкоди у вигляді піщових дюн (дії помиранських фольксштурмістів віком від 65 до 85 років) і величезних озер (дії помиранських фольксштурмістів віком від 6 до 12 років).

За останніми відомостями помиранський котел уже готовий. Зварився.

В БРЕСЛАУ тривали перебіжки гаулейтера Гавке з підвалу в підвал. Героїчними діями зв'язківців СС у кожному підвалі миттю обладнувався мікрофон, через який гаулейтер Гавке вибухав в ефір. Через великі розряди приймальні станції не могли точно встановити характер цих вибухів. На одній станції вибухнуло «Гітлер капут». На другій «Капут Гітлер». Третя, четверта, п'ята й інші станції прийняли лише один вибух — «Капут».

В КЕНІГСБЕРЗІ великі з'єднання східно-пруських німкенів і німченят атакували Еріха Коха, домагаючись переходу в ДАНЦИГСЬКИЙ котел. Після тривалого опору, Еріх Кох вислизнув у Берлін для організації столичного котла, але потрапив у петлю і здав чортові душу. ГДАНСЬКИЙ (ДАНЦИГСЬКИЙ), ГДИНСЬКИЙ і КЕНІГСБЕРЗЬКИЙ котли доварилися вже без Еріха Коха.

За ОДЕРОМ, на ближчих підступах до ЕЛЬБИ, тривало пересування німецьких лопатних і кайлових батальйонів, які рили траншеї, що їх найближчим часом мають зайняти війська маршалів Жукова, Конєва й Рокоссовського.

На інших ділянках і автострадах ПІВДЕННО-НІМЕЦЬКОГО напрямку валялися чемодани, рюкзаки, баули й інший мотлох, посяяний цивільно-німецькими арміями, які наступають на МЮНХЕН. Протягом недовгого часу лише на цьому напрямі розбито й зійшло в канави понад 5 тисяч автомашин і застрягло на коліях, розбитих союзною авіацією, понад 200 ешелонів з «біжучими» резервами, які поспішали на Мюнхен.

Полонений ефрейтор військ СС Макс Реше заявив на допиті, що в Німеччині зараз спішно розробляється питання про новий адміністративний поділ третьої імперії: замість провінцій мають бути утворені котли. Почалася вже добровільна мобілізація «Кессельлейтерів» («кессель» — котел. Ред.). За перші десять днів на мобілізаційні пункти не прибуло жодного добровільця.

Цивільного німця Фріца фон-Муркета (Помиранія) везли до лікарні. Коні злякались чогось і поносили. Фріц фон-Муркет випав із брички, а за ним посипались кілька автоматів, рушниць і патрони. Хворий пояснив, що ця зброя правила йому в дорозі за гірчишники.

В Помиранії до нашого полону потрапив у повному складі один із німецьких військово-польових «летючих судів». На запитання, чому суд зветься «летючим», голова суду обер-лейтенант Курт Пломбе відповів: «Летючий» — від слова «літати». Хіба ви судите на літаках? — спитали Курта Пломбе. «Ні, на землі. Але, оскільки наш фронт з швидкістю літака пересувається зі сходу на захід, ми й летимо поперед фронту. Але ми не провели ще жодного судового засідання. Не турбуйтеся, відповіли обер-лейтенантові Курту Пломбе, судові засідання проведемо ми. Не летюче, а справжнє, стаціонарне.

Від ПЕРЦЯ. — Перед виходом у світ цього номера, редакція помітила грубу помилку. Назву провінції «Помиранія» коректор скрізь виправив на «Помиранія». Викликаний до редакції коректор заявив: «Про яку таку Помиранію йдеться? У німців там було таке «помираніє», що й досі їхні трупи неприбрані валяються. А коли «помираніє», то й провінція має носити назву «Помиранія». Хіба це так важко зрозуміти?»

Добре, сказали ми, хай буде «Помиранія». Але навіщо ви переплутали прізвище гаулейтера Бреслау — Ганке? Це ж не культурно перекичувати прізвища, писати Гавке, коли він... «А скажіть, — перебив коректор, — це культурно виступати по радіо й гавкати: «тепер ми звільнились від усього того баласту, який ми часто називали культурою»? А ви що, спитали ми, хотіли, щоб фашисти висловлювались по-іншому? «Так от, відповів коректор, я й кажу: коли той Ганке отаке гавкає в мікрофон, то чому йому бути Ганке, а не Гавке?» Нам довелося погодитись з коректором і залишити обидві помилки невідправленими.

НА БЕРЛІНСЬКОМУ НАПРЯМІ

Малюнок В. Гливенка.

— Ти чого на вечерю запізнюєшся?
— Ніколи було, німцям пити давав.

ПЕРЕД ЗУСТРІЧЧЮ

Багато англійських й американських солдатів та офіцерів, готуючись до майбутньої зустрічі з радянськими частинами, почали вивчати російську мову.

Малюнок В. Гливенка.

— Джонні, ти вже почав вивчати російську мову?
— Так. Я дуже хочу зустріти наших союзників по-російському.

РАЙХСДРАП АБО ГУДЕРІАНІЗАЦІЯ НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ

До 27 роковин своєї нашої чудесної Червоної Армії, висловлюючись науково, перетактикостратегувала німецько-фашистська армія.

Що це значить?

Це значить, що, коли раніше німецька армія воювала, стоячи до Червоної Армії лицем, то тепер вона воює, повернувшись до неї спиною.

Раніше німецька армія наступала на схід повільно, тепер вона на Східному своєму фронті наступає на захід бігом.

І то таким бігом, що дідько його знає, як за нею й угнатися.

Сильно дуже тренувана у фашистів армія: подумайте самі, за 40 днів наступу (січень—лютий 1945 р.) — лупонуть на 570 кілометрів, од Варшави аж до Одера.

Це вже не простий вам драп, а драп державний, райхсдрап...

Почалося з того, що «фюрер» призначив на начальника свого генерального штабу генерала Гудеріана.

Не простого генерала, а танкового.

Це той генерал, що виголосив на початку війни:

«Увага, танки!»

Всі думали, що німецький генерал, проголошуючи свою «увагу», мав на меті свої німецькі танки, а він, виявляється, хитрий, він, виявляється, далекозорий, — він якраз попереджував своє військо про те, що з'являться радянські танки.

— Увага, танки!

Тобто:

— Тікай, куди видно!

Німецька армія правильно зрозуміла заклик свого генерала і тікає...

Це і є гудеріанізація армії.

І яка все таки німецька техніка, і яка все таки німецька організованість!

Що значить такий драп: узяв та й побіг?
Примітив!

Сучасна, передова армія так драпати не може, вона може тікати тільки за останнім словом військової техніки.

Вона так і робить: зразу ж винайшли так звані пересувні доти, доти на колесах, — «драпдоти».

Чудо техніки: сів у дот і драпай.

Так саме й щодо організованості.

За 40 днів нашого наступу німці здали 300 міст, 100 військових заводів, 2.400 залізничних станцій, 15 тисяч кілометрів залізничної колії.

В день, значить, здавалось: 7,5 міст, 2,5 військових заводів, 60 залізничних станцій і 375 кілометрів залізниць.

Так швидко здати таку уйму території з містами, заводами, залізницями, населенням і т. д., і т. д. можна тільки при зразковій організованості всього і державного, і громадського апарату.

Райхсдрап тільки-но почався.

Гудеріанізація армії дала тільки перші свої наслідки.

Шкода, що територія третього Райху — не така вже велика, не дасть вона розгорнутися і драпові, і гудеріанізації так, як би вони могли це зробити...

А чи не випередити Червоної Армії уславлену німецьку, стати спереду та:

— А, куди? А ну, назад!

Хай біжить на схід. У нас місця вистачить і для Гудеріана, і для гудеріанізованої армії.

Остан ВІШНЯ.

— Що це за циганська хура?
— Не хура, а остання самохідна гармата з того боку Одера.

МИЛОСЕРДНА ЛЕДІ

Леді Астор заявила, що Гітлера карати не слід. Йому треба дати змогу повернутись до своєї колишньої професії маляра.

Малюнок О. Козюренка.

— Сер, ця людина—мирний кваліфікований маляр і пічник Адольф Гітлер. Його роботу знає вся Європа. Печі Майданека й Освенціма його власної конструкції. Цю людину треба врятувати на благо післявоєнної Європи.

ЛИСТ ІЗ ФРОНТУ

Здорові будьте, земляки
Я рідня, котора любя!
Вам пише з фронту ці рядки
Сержант Іван Рахуба.

Оце лежу вже третій день.
Лежать солдату трудно.
Переспівав усіх пісень,
Щоб не було так нудно.

І все одно така хандра,
Як після перепюю.
Розсержуся й кричу — ура.
Товариші, за мною!

Уже завважував не раз
Мені майор Загреба:
— Сержант, ви знаєте наказ?
Так от, лежати треба.

— Чи знаю я наказ? Ну, да!
І тут таки лягаю.
— У тому то моя й біда,
Що дуже добре знаю.

Не думайте, що в земляка.
У вашого Івана,
Уже контузія яка,
Або сурйозна рана.

Бог милував. Судьбу свою
В руках держу я стало.
Але в останньому бою
Мене таки пом'яло.

То справді був критичний час.
Пішла в атаку банда.
Фріц «тигра» випустив на нас,
А з ним два «фердинанда».

Ну, з «фердинандами» сяк-так
Я впорався, як видно,
А «тигра» не візьму ніяк,
Сердито стало й стидно.

А він повзе на мій окіп
Та гухкає з гармати,
Я ниць упав на дно, як сніп,
Схопивши дві гранати.

Зрадів, мабуть, отой бандит,
На Гімлера схожий.
Я слід землі неначе кріт,
Вилажу на світ божий.

Та дві гранати «тигру» в зад,
Під гусеницю зразу!
Заскреготав, крутнувся гад
І здох, як звір, од казу.

Такий земляк ваш на війні
На дещо, бачте, годен.
Сам генерал в той день мені
Вручив четвертий орден.

Струсив із мене землю, пил,
— Геройський, каже, вчинок!
Наказую одправити в тил,
Три дні на відпочинок.

Оце й лежу вже третій день.
Лежать солдату трудно.
Переспівав усіх пісень,
Щоб не було так нудно.

Якщо ж казати взагалі,
То все йде так, як треба.
Б'ємо катів на їх землі,
Аж курява до неба.

З Берліна ще раз напишу,
Як вривуть німці дуба.
Всього найкращого, спішу,
Сержант Іван Рахуба.

Сергій ВОСКРЕКАСЕНКО.

ДЕЩО ПРО ДІТЕЙ

... Отож ви кажете: діти. Мені теж частенько спадало на думку: ну, що вони розуміють оті гороб'ята? Гратися та рвати штани — от і вся їх робота. Коли ж придивився — е, ні! Вони, іноді розумніші за нас, дорослих — їй-бо!

Візьміть хоча б мого Сергійка. Ви не знаєте мого Сергійка? Шкода, шкода. Я певний, що таких хлоп'ят ви у нашому місті знайдете небагато. Чудесне хлоп'ят!

І ось це чудесне хлоп'ят прибігає позавчора додому у такому страшному вигляді, що я аж підскочив. Один рукав теліпається на ниточці, другого й зовсім нема, з носа юшка тече, а під очима два добрих ліхтарика — аж світять.

— Що з тобою? — питаю.

— Мене, — каже, — побили.

— Хто побив?

— Льонька.

— За що ж він тебе побив?

— За те, що я був німецьким генералом. Ми гралися у війну.

Я, просто кажучи, отетерів.

— Хіба, — кажу, — ти не знаєш, дурню ти такий, що наші б'ють німецьких генералів?

— Та знаю, — плаче Сергійко. — Хто ж цього не знає.

— Навіщо ж ти згодився бути німецьким генералом?

— Я не хотів. Вони мене змусили. Льонька каже: — Треба щоб хтонебудь був битий. Так нехай це будеш ти...

Наказав я доньці, щоб вона його вмила та утерла носа, а сам подався до льончиних батьків.

Приходжу і так ввічливо питаю:

— Де він, отой розбишака? Давайте його сюди, швидше!

— А що трапилось? — схопилась льончина мати. Чого це ви, сусідо, так хвилюєтесь?

— Це сімейна справа, — кажу. Зараз по чуєте.

— Покликала вона до мене того проклятого Льоньку.

— Це ти, — питаю, — побив мого сина?

— А хіба я сам? Ми всі разом його атакували.

— А ти хто?

— Я, звісно, Рокоссовський!

— Рокоссовський?.. Так, так... А нащо ви примусили Сергійка бути німецьким генералом?

— Ми, — каже Льонька, — аж ніяк його не примушували. Хай він не бреше. Ми його чесно вибрали на цю роль.

— Чому ж саме мого Сергійка?

— Тому, — каже Льонька, — що він дуже спиртно бігає.

— Ну, — кажу, — коли моєму Сергійкові судилося бути німецьким генералом, то воно дійсно... треба було побити. Це вже так. Бо кого ж нам тоді й бити, як не отих падлюк! Але стривай... то ж була гра. Як же воно сталося, що один рукав у Сергійка обірваний, а другого й зовсім чортма!

— Хай не буде такий упертий, — відповідає Льонька. — Чому він не прийняв нашого ультиматуму? Ми ж пропонували йому: «Віддай нам Сталінград, а сам іди собі до нас у полон. Тобі буде легше і нам зручніше». А він не схотів. Ну... Тоді ми розсердились. І той... атакували його.

Повернувся я і пішов додому.

А назавтра — історія повторилася знову. Цього разу хлопці брали вже Берлін, а Сергійко в ролі німецького генерала захищав його.

Як рвонули наші з флангів на мого бідолашного Сергійка, як гримнули «Ура!» — аж я ледве не кинувся разом з червоними в атаку.

— Віддай Берлін, душа з тебе вон! Все одно заберемо, — кричать червоні.

— Здаваймося у полон, — плачуть «німці», — хай йому грець! Бо наїмося стусанів.

Тут мій Сергійко — зирк, зирк, — і раптом

ЛАВАЛЬ У БЕРХТЕСГАДЕНІ

(За Вергінським)

Малюнок В. Литвиненка.

Говорить він «жаме»*) ...і плаче по-французьки.

*) Ніколи.

витагає з кишені плакатик, на якому написано великими літерами:

— Забирайте Берлін — і амба! І не тягніть за рукава, бо батько сердиться. От вам і нерозумна дитина!

Р. БРУСИЛОВСЬКИЙ.

БИТА КАРТА

Малюнок П. Пелешука (Сумська область).
З української виставки народної творчості.

— Чи немає ще донебудь країни, якої б я не вніс до плану своїх завоювань?..

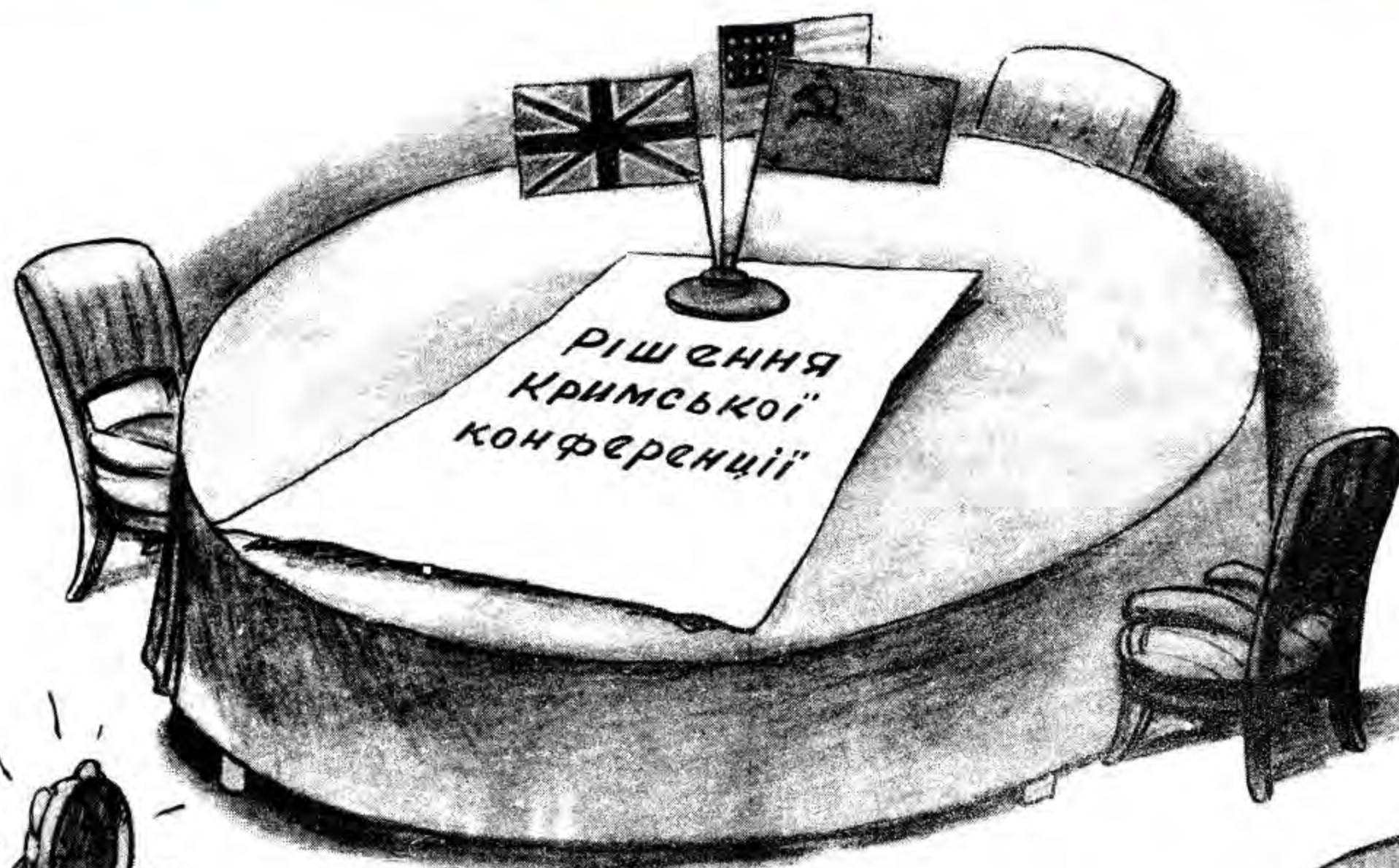
— Чи немає донебудь країни, в якій можна було б заховатись?..

Усі вільнолюбиві народи легко й глибоко зітхнули, прочитавши історичні рішення Кримської Конференції керівників трьох наймогутніших світових держав.

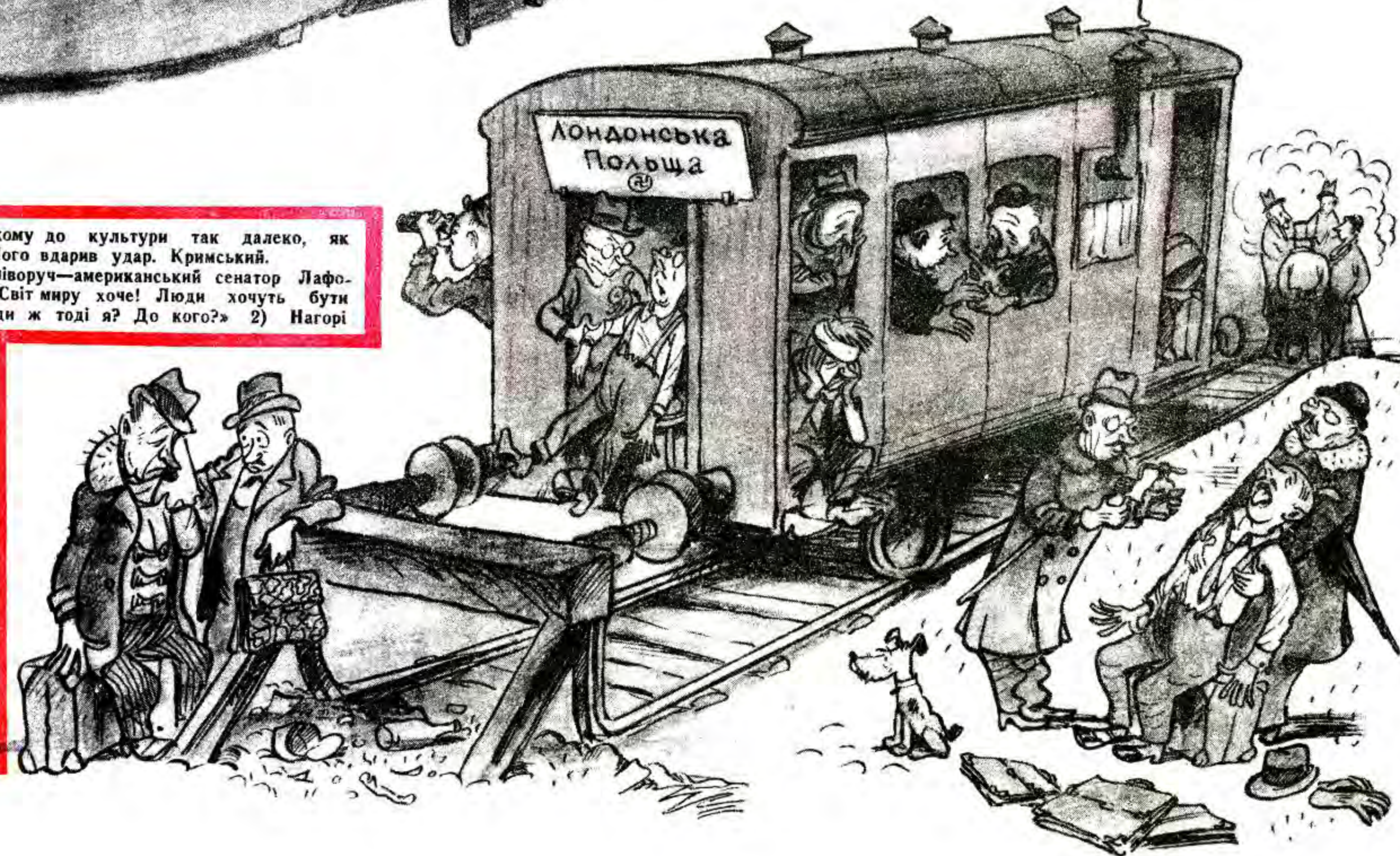
Розгром Німеччини, окупація Німеччини, репарації з Німеччини, конференція об'єднаних націй,

декларація про звільнену Європу, рішення про Польщу, про Югославію, постійні наради міністрів іноземних справ, єдність в організації миру — як можуть не радувати такі рішення весь культурний світ.

АЛЕ... Єсть і інший світ, якому до культури так далеко, як Німеччині до перемоги. Його вдарив удар Кримський.
 Ось той світ: 1) Нагорі ліворуч — американський сенатор Лафолет: «Гвалт! — кричить. — Світ миру хоче! Люди хочуть бути людьми, а не звірями. А куди ж тоді я? До кого?» 2) Нагорі праворуч — зачепила Конференція Кримська папу римську. Кропить папа римська маму гітлеру-берлінську: «Може одійде». 3) Унизу ліворуч — вищу арійську раску ухопила «свистопляска». А Перець їм: «Ні, упіри, — не сонце, а такі кримське сонце». 4) Лондонська Польща опинилася в тупику, біля Темзи на смітнику. Оце й уся панська Польща, не тоиша й не товща.

Малюнки В. Гливенка.

Як по мені пошники страждали

Палає вогнище, Довкола партизани. Лежать, сидять, стоять. І розбалакався Іздовий — дід Мирон Миронович Швайка:

...Був я, хлопці, вартовим у колгоспі. І неабияким. А щоб тошно сказати, то найкращим у світі. Тошно — найкращим. І про це я дізнався тоді, як помер. Не смійтесь, тошно кажу.

А до цього я не виходив з ледаших. Було, голова як стріле де, або до себе в кабінет викличе — так і почне пиляти, так і почне! Ти, каже, діду Швайка, пильність потеряв. Затупилася вона в тебе, каже. Лантух сала з комори свиснули? Свиснули. А ти чув? Не. Діжка меду вискочила? Вискочила. А що ж це, каже, блоха? Тошно, кажу. А куди ж ти глядиш? Гавиш, діду Швайка.

Так це ж голова так. На те він і голова. А от рахівник, бувало, як викличе. І слова не дасть тобі вимовити. Тошно. Ти, каже, план мені не випольняєш. В тебе, каже, ледашо, і комору саму скоро внесуть. Через тебе, каже, всі мої баланси розбіглися. Я тебе, ка', на чорну дошку випишу — сякий-такій!..

А колись я, хлопці, ще за царя був лейбгвардії рядового. Да! Мундир на мені — аж горіло все. Тошно. Так ото через отой мундир і вся каша заварилася. Був у нашому колгоспі Макар Цятка. Должність помішника посідав у коморі. Такий миршавий парняга, а шельма.

Так ото заманувся тому Макарові мій лейбгвардії мундир. Уступи та уступи, каже, я заплачу тобі добре. Ти, мовляв, старий уже, діду, а мені, бач, женитися треба. Пристав, як смола. Але самі подумайте, хіба ж можна таку пам'ятну вещь з двору збувати?

От якось — оце вже перед війною — стеріг я комору та й той... закуняв... Заснув, кажу, та й... помер.

Баба моя, Мелашка, — хай їй легко гикнеться, — в сльози та в плач. Збігся увесь колгосп. Зібралось і руководство. Ну, то що ж — раз помер, то й помер, не воскресити же мертвого: треба ховати.

Правління по такому скорботному случаю відразу засідання зробило і постанову внісло: одпустить гроші, значить, на похорони. Ну, а раз на похорони, то разом, як водиться, і на поминки.

Одягли ото мене, значить, в мундир лейбгвардії рядового, найняли музики і отак вже увечері вніесли на гробки та й... поховали..

Так от. Закопали мене, та й розійшлися. Але тільки не розійшлися, як Макар Цятка ще з одним таким шельмою мерщій за лопати та до могили.

Одкопали, розбили труну і давай шельмовством займатись..

Чую я, що мене, мов сонного, тормозить хтось. Чую, а збагнути не можу. І раптом мені видалось, що я на варті, а до комори Макар добирається. Ах, ти ж, думаю, шельма. Та як схоплюся. Ой, леле, справді Макар. Тільки не в коморі, а на мені товчється. І мундир здирає.. Як побачив же він мене, та як заверещить, так в сатану й перекинувся. Істинно тошно. Аж гробки загуділи.

Не дарма ж його, кажуть, фриці начальником поліцаїв наставили.

А я ото тоді зирк-зирк довола, та й сам собі не йму віри: сниться мені чи справді? Лапаю ніс, лапаю вуха.. ні, це не сон. А що ж це таке? Бачу — яма.. Мацаю руками — яма.. труна.. Я в труні.. і на мені мій любий мундир лейбгвардії рядового.. А потім, як збагнув, де я, — і справді трохи не вмер.. Тошно.

Видряпався я з тієї ями та й іду. Іду і земля піді мною трясеться. Іду й сам собі не вірю, що це я.

Входжу в село, надворі вже зовсім поночі. Бачу у правлінні світиться. Дай, думаю, зайду по дорозі, та хоч спитаю, що ж це за slučaj зі мною трапився.

Підходжу до вікна. В конторі повно людей і поминки по мені справляють.

Голова розчувствевався, чалив собі чарку — видно вже й не першу — та й почав реч держати:

— Товариші, каже, колгоспники і колгоспниці! Лютая чорная смерть вирвала з наших рядів кращого ударника, пильного і невсиплючого вартового.. хто всією душею своєю уболював за нашу собствєнность, що знаходиться в нашій головній коморі. Забрала від нас нашого вельмишановного Мирона Мироновича Швайку. Пропоную ж випити за його світлую пам'ять — до дна.

Випили.

Дивлюсь, підводиться рахівник. Підвівся, кажу, та, видно, од чрезмерної кріпості питва і степенність потеряв у движениях. Мота головою, як кадилом:

— Граждане і гражданки! Нечувная смерть обірвала лучшого нашого вартового, преданого товариша.. Того, чий благородний образ був першою кандидатурою на красную дошку, якую оце Семен струже..

Благодаря його пильності, наша комора була для ворогів неприступною кріпостю. На його варті, каже, не то що злодій, а й курка, бувало, зернини не вкраде..

В хаті сльози. Баби в голос. А він все держить реч, та так жалісно, шельма, що аж мені очі туманом запливли.

— Вічная пам'ять, каже, тобі, Мироне Мироновичу! Хай тобі земля пухом!.. А зараз, каже, наливайте бакали і наливайте повноповнісінько та й підведемо баланс.

І знов усі келихи вибалансали.

Аж ось вихопивсь комірник. Це, значить, той самий, що хотів мене під суд. Скочив на стілець, як на трибуну та як вхопить кухню (а він у нас ніколи з чарки не п'є — з кухля) та як почав:

— За покійного, незабвенного, талановитого, найкращого і ніким незамінного в цілому світі вартового нашого Мироновича.. До дна!

Стояв я, стояв. Слухав, слухав та й думаю, отак і горілку всю висмокчуть.

А тут ще й кума моя, Одарка Хведоришиха, як заголосить: «Та коли б же це ти, куманьочок мій любий, та встав із могили сирот та послушав, що люди про тебе говорять, то й помирати не захотів».. І теж «до дна» предложение вносить.

Не втерпів я. Випрямився, мундир на собі лейбгвардійський обсмавав, відчиняю двері й кажу:

— А от і я!

Як побачили ж вони мене, та як шарахнуть — хто куди, аж столи догори ніжками поставили. Голова головою — бух у вікно, та й хода. Рахівник—за ним. Комірник—туди ж. І всіх, як вітром, внісло в вікна. Зостались самі баби.

— Ну, що ж, кажу, бабоньки, вип'ємо за покійного? Га?

...Ой, лихо, було ж мені потім. Цілий місяць баба моя Мелашка, хай їй легенько гикнеться, — не визнавала мене і до хати не пускала. Це, каже, не мій чоловік. Це, каже, сатана!

Чотири тижні мусив тинятися по сусідах. Добре, що лікар нагодився та розтлумачив їй, що це таки я, а не сатана.

— Це, каже, в ньому не смерть була, а литургия, сон такий..

Грець його зна, що то за литургия, а от серед найкращих у світі я таки побував. Тошно.

Яків БАШ.

МІСЯЧНА СОНАТА

(не за Бетховеном)

Малюнок К. Агніта.
Текст Є. Кротевича.

Зійшов на небо молодик —
І сьє, підвівши вгору рида,
Вся банда Гітлера завила
І здійняла звірячий рик
І зойк,

І свист,

І дзик,

І гам:

— «Чи жить ще довго в світі
нам?..».

На небі сьє молодик
І звисока сміється з гадів:
— «Даремна ваша бандіада,
Даремні лемент, гамір, крик
І рев,

І плач,

І шум,

І гам —

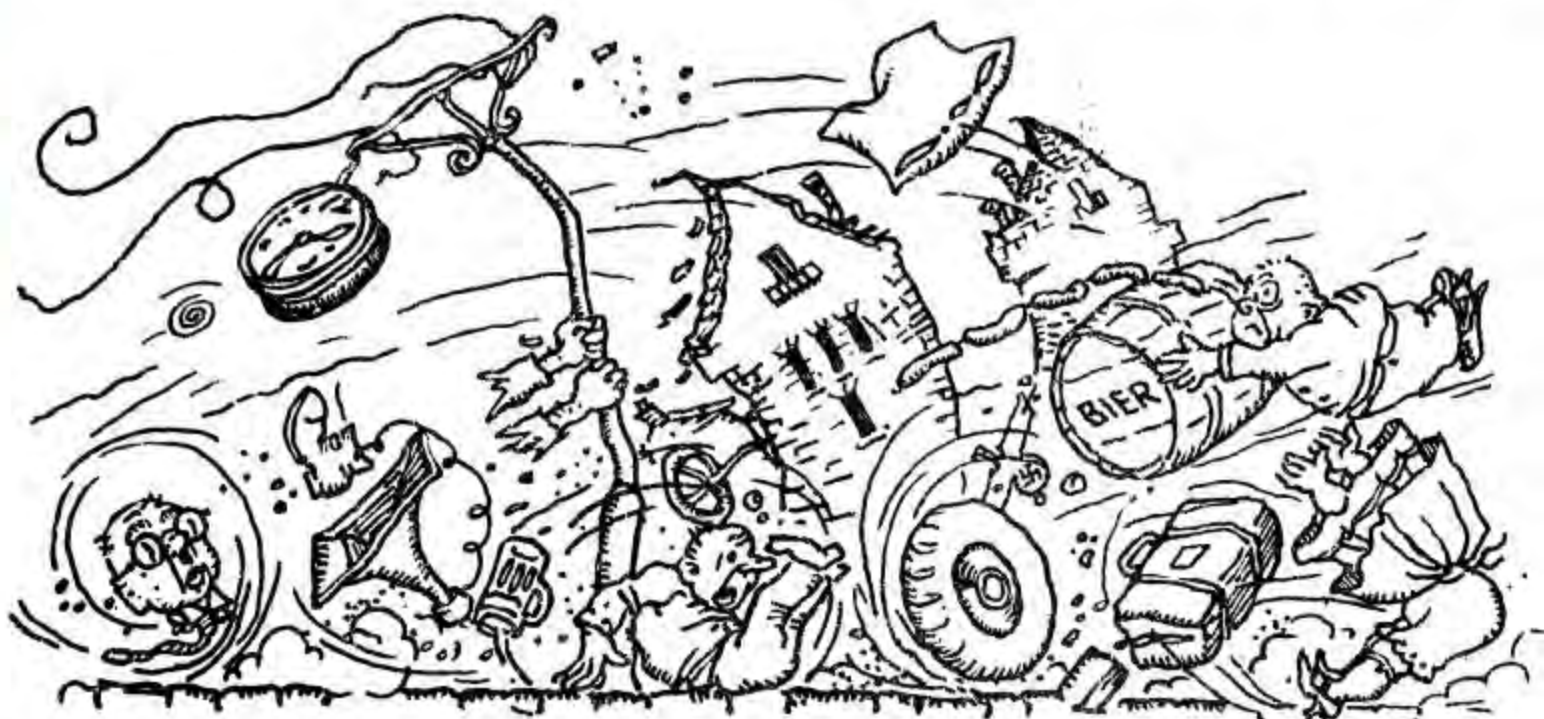
Ніщо вже не допоможе вам»

З ПІСНІ СЛІВ НЕ ВИКИНЕШ

Малюнки С. Самума, М. Сліпченка, А. Широкова.

— Страх мені не хочеться з старим дідом морочиться...

Віють вітри, віють буйні...

Є на фронті чимало бійців, нагороджених медалями «За оборону Кавказа» та «За оборону Радянського Заполяр'я».

Він переможець скрізь: «От финских хладных скал До пламенной Колхиды».

ЗМІНІТЬ ПЛАСТИНКУ

ТОНКОЩІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

— Запізнились, запорожець давно вже за Одером!

ПЕРШИЙ СНАЙПЕР.—Там допіру німець прийшов по воду. ДРУГИЙ СНАЙПЕР.— Не «по воду», а за водою.

ЧОГО ПЛАКАВ ПЕТЯ

— Ні це чорт зна що! — сердився тато — хлопцеві тільки тринадцять років, а його щовечора не буває дома. По театрах, кіно шляється. Треба за нього взятися.

— Тільки ти не дуже. Він, мабуть, буде або актором, або драматургом, — порадила мати.

— Ледащо з нього путне буде, — сердився батько.

— Не скажи. Скільки він уже п'єс перечитав — так просто диво!

На сімейній нараді було вирішено посилити увагу до сина і щовечора перевіряти зроблені уроки.

Перший іспит відбувся годині об одинадцятій ночі, коли Петя тільки-но повернувся з музкомедії.

— Ну, Петю, де ти був? — підкреслено лагідно запитав батько сина.

— В опереті.

— Що бачив?

— «Пошились у дурні».

— Цікава річ. Колись я теж бачив. А хто її написав? — запитав батько Петю, намагаючись перевести розмову на літературні теми.

— Як хто? Завін. *)

— Хто, хто?

— Режисер Київської музкомедії товариш Завін. Нічого собі написав.

Батьки багатозначно переглянулися і сумно похитали головами.

— А я думала, що «Пошились у дурні» написав Кропивницький, той самий, що й «Дай серцю волю», підказала мати.

— «Дай серцю волю» написав режисер Петров! — авторитетно пояснив Петя.

— Хто? — аж підскочив батько.

— Петров.

— Ти що з глузду з'їхав?

— Тату, не сперечайся. Ти казав, що й «Сорочинський ярмарок» написав Гоголь. А виходить — Юхвид.

— Те-ек! — зітхнув батько — ну, а які п'єси ти ще читав чи бачив?

— «Слугу двох панів» Гальперіна, «Тараса Бульбу» — Балобана.

— Досить! — не витерпів батько. Але згадавши, що він обіцяв спочатку бути лагідним — змінив тон.

— Розумієш, Петю, і «Пошились у дурні», і «Дай серцю волю» написав Кропивницький, як «Сорочинський ярмарок» і «Тараса Бульбу» — Гоголь. «Слугу двох панів» — Гольдоні. Ті письменники, яких ти вважаєш за авторів, критично засвоїли твори класиків, пристосували їх до сучасної сцени, розумієш?

— Угу! — погодився Петя і пішов спати.

Другого дня увечері батько перевіряв уроки сина.

— Ну, що тобі задано на завтра?

— Написати опис природи.

— Написав?

— А як же! Ось читай — і Петя подав батькові зшиток з російської мови.

— «Чуден Днепр при тихой погоде»... — почав вголос читати батько. Ти що, збожеволів? Це ж із Гоголя!?

— То й що! Я ж критично переробив. Там у мене на Дніпрі вночі глісер пливе.

— Я тобі, сунин ти сину, такої критичної переробки дам, що й десятому закажеш. Напиши знову!

— Не буду!

— Пиши!

— Не буду!

— Пиши! — і тут батько вжив заходів виховання, яких ви не знайдете ні в Ушакова, ні в Фребеля, ні в Песталоцці.

Петя плакав. Довго й нудно.

— Ну не треба, синючку, заспокойся, — клопоталася біля Петі мати, — не сперечайся з татком, він же знаєш — нервовий.

— Нуда, нервовий. А в мене що — нервів немає?!

— Але ж незручно у Гоголя списувати.

— Так я ж критично підійшов. Пристосував до сучасних умов.

— Все рівно.

Вночі батькові стало шкода сина. Він підійшов до його ліжка, щоб щільніше вкрити Петю. Той не спав.

— Тату, тату, — шепочучи запитав Петя, — а з скількох років можна критично переробляти класиків?

— Іди ти під три чорти! — гаркнув батько.

Петя знову заплакав.

Юрій ДОЛЬД.

*) Авторство, як бачите, засвідчено. (Див. «Довідку до УЗАПУ»).

У Дніпропетровському театрі зловживають піротехнікою. Це часто призводить до непорозуміння з публікою.

Малюнок К. Агніта.

Рятуйся, хто може!

ПІДВЕЛО ПРИЗВИЩЕ

Працював у Семіпалатинську актор Полуботко П. В.

Прочув про це директор Житомирського українського театру Сохацький.

— Полуботко? — подумав він. — Таке прізвище! І на російській сцені! Забрать!

Полетіли телеграми і Полуботкові, і Комітетам мистецтв.

Довго телеграфувались, нарешті добились: Полуботко прибув до Житомира.

Обнялись вони з директором Сохацьким та й поцілувались...

А вже через хвилину Сохацький говорив печально:

— Я ж не знав, що ви актор

російського театру! І що ви українського репертуару не знаєте! І що ви української мови не знаєте! Пропали грошки!

А Полуботко йому:

— А я ж не знав, що ви директор українського театру! І що ви українською мовою граєте?! І що у вас український репертуар! Давайте грошки, бо ви мене викликали!

— Ой-ой-ой-ой! — каже Сохацький. — Та що поробиш: зачислимо вас до складу нашого театру. А тим часом підшукайте собі російський театр! Ай-ай-ай! Таке прізвище, і російський актор! Ай-ай-ай-ай!

Управління в справах мистецтва

при

Раднаркомі УРСР

21.12.1944

№ С-01.

ДОВІДКА ДО УЗАПУ

П'єса (музкомедія) А. С. Завини (за Крапивницьким) „Пошились у дурні“ дозволено до виконання Київському Держтеатру Музкомедії від 25.IX 44 року за № 93 44.

Старший інспектор відділу Контролю за репертуаром та видовищами Д. СУПТЕЛЬ.

ЕКСПОНАТ

Це вже рік скоро, як залишив я свою партизанську жизнь, в селі хазяйною, збитки від німців підштую, хазяйство планую.

Отож підштую, планую, коли чую — машина спинилася коло двору, Вилазить з неї якась людина, до мене йде.

— Ви, — запитує, — партизан Вітчизняної війни товариш Ес?

— Так, говорю, я бувший партизан Вітчизняної війни товариш Ес, а тепер ось уже скоро рік як знову Гордій Смішка — голова колгоспу «Капут фашизму».

— Ага, каже, це ж мені вас і потрібно. Приїхав до вас з центру в дуже серйозній справі.

— Заходьте, кажу, до хати. Може новий циркуляр нащот холостяків привезли? — питаю.

А він хитро так посміхається: — Ні, каже, не те.

— То може лекцію нашим жінкам прочитаєте. Дуже інтересуються. У нас тут дві кандидатки на орден є. Секлета й Христа. Обидві по дев'ятеро дітей мають.

— Ні, я в цьому вопросі не в курсі.

Він одяг окуляри, глянув на мене строго.

— Зброю маєте?

Я трохи розгубився. Яку, мовляв, зброю.

— Партизанську.

— Та трохи збереглося. Автомат онукові подарував, а берданка є. Я зняв берданку з стіни, здув порох — хоч і не важна берданка, а все ж я з неї собственоручно одинадцять німців поклав.

— Чудесно! Я беру вашу берданку.

— Як це — беру?

— А так. Я вас, товаришу партизан, обеззброюю. Що у вас ще є вогнепальне?

Я знизав плечима:

— Та ще пістоль є, трофейний. Зняв з убитого коменданта. Я й з пістоля цього двох німців убив.

— Давайте і пістоль сюди...

— Але ж...

— Не возражайте, це все для історії... А це у вас фінка?

— Та фінка.

— Скільки нею вбили?

— Признаюсь откровенно — ні одного. Я, бачте, по старості своїй у рукопашну з ними не вступаю. Я тільки здаю — на мушку візьму і заземлю його. Фінка моя чиста, Я нею хліб у поході різав, консерви одкривав. Ловка штука. Оце, думаю, як відбудемо нашу свиноферму, свиней нею буду колоть.

— Ні, не будете, — рішуче заявив мій гість. І фінку поклав до себе.

Що це за okazія! — думаю.

— Де ваш партизанський одяг? Покажіть, у чому ви по лісах ходили?

Я глянув на представника спід лоба, відімкнув скриню.

— Ось мої чоботи, панчохи хутрянні. Підметки на чоботях вже зовсім протерлись. Оце поїду до міста, може, полагоджу.

— Ні в якому разі! — крикнув представник. Я заберу їх так. А цей кожушок теж ваш?

— Та мій.

— Мабуть, ходили в засідки в ньому?

— Ходив.

Дивлюсь, і кожушок мій латаний він тягне до себе. Побачив на гвіздку шапку мою ушанку з червоною стрічкою. Забрав і шапку.

— Слушайте, чоловіче добрий, кажу, що ви робите? Ви ж мене не тільки роззброїте, а й роздягнете!

— Не сперечайтесь, каже, все це для історії. І це вже не кожушок і не фінка, а експонат. Будьмо знайомі, я представник музею Вітчизняної війни.

Він сів за стіл і тут же поналіплював на мої речі якісь ярлики.

— Так, так, дорогий, для історії. Тепер ваш кожушок буде висіти поруч з жупаном Богдана Хмельницького. Так треба. Ви помрете, а онуки ваші придуть до музею і побачать, у яких чоботях їхній дід-партизан робив оті свої рейдові походи.

— Та було, робив... Я в цих чоботях аж до Карпат промандрував, усі Брянські й Чернігівські ліси виміряв. Як не як за два роки більш як десять тисяч кілометрів сходив.

— Ось, бачите!.. Може ще що є, пригадайте. Для історії не шкодуйте нічого.

— Та наче все. Я кинув очима по хаті: — правда, є ще один предмет, та не знаю, чи підійде він для історії.

— Покажіть.

Я подав представникові орчик.

— Це що?

— Орчик. Отой орчик, яким я свого першого німця вбив. Тільки він трохи розколовся на тій операції.

— Давайте його сюди, це ж найцінніший експонат.

Він ледве не вирвав у мене з рук той орчик, дбайливо наклеїв на нього ярлик і номер поставив.

Потім подякував мене за експонати, склав усе в машину і поїхав. Я довго дивився йому вслід. Трохи було жаль чобіт. Та й кожушок ще пригодився б чи до скотини вийти, чи в ліс по дрова поїхати.

А все ж мені гордо. Лежатиме орчик мій під шклом десь у музеї, поруч з шаблею Залізняка чи Гонті, і люди будуть його розглядать. Може, й посміхнеться хто, як з тієї «зенітки» діда Свирида — вил-трійчаків, про які писав Остап Вишня.

Експонат!

От такі діла. А, може, вже й я не я, не просто тобі партизан дід Гордій, а якась сторінка історії...

Гордій СМІШКА.

ЯК ГІТЛЕР НА УКРАЇНІ СПОКІЙ НАВОДИВ

(Волинська казка)

Лежить Гітлер в ліжкові, ковдру на вуха натягнув, в подушки носом уткнувся. Лежить, стогне. Прибігли до нього генерали-радники.

— Що з вами, ваша катівська вельможносте?

— Ох, ох! У вухах дзвін і свербіння. Не можу я чути, що на Україні в колгоспах пісні співають, хліб молотять, весілля справляють. Мчить, мої генерали-радники, на Україну. Наведіть там наш німецький порядок, щоб тихо було, як на кладовищі.

Помчали генерали-радники, генерали-розбійники на Україну. Міста порушили, села попалили. Замовкли веселі пісні од Львова до Харкова. Завмерли поля. Перестали диміти заводи.

Питають генерали-пройдисвіти, генерали-ковбасники Гітлера:

— Чи не полегшало вам тепер, ваша кровопивська вельможносте?

Висунув Гітлер спід ковдри окраєць вуха, ніби синю курячу гузку показав. Оглянувся, прислухався та ще дужче застогнав:

— Ох, Ох! У вухах немов жорна скриплять. Ні, не тихо ще на Україні!

Помчали генерали-розбійники на Україну знову. Хліб в Німеччину повивозили, млинам крила пообламували, жорна в болото позакидали.

Питають генерали-пройдисвіти, генерали-ковбасники Гітлера:

— Чи не полегшало вам тепер, людодіська вельможносте?

Висунув Гітлер спід ковдри одне вухо, висунув друге — наче два кажани на подушку сіли.

— Ох, ох! — каже. — У вухах у мене точнісінько гармати б'ють. Не тихо ще на Україні: ще дихає всюди український народ. Геть негідники-козолупи, не вмiєте спокій наводити!

Помчали генерали-розбійники на Україну і в третій раз. Почали по-совинному тюкати, по-собачому брехати...

— Гей! Хто там на Україні ще дихати сміє? Виходь до нас на суд і розправу!

Аж ось розступилась земля, вийшов з неї дідусь сивий. В руках млинок тримає. Крутить, вертить — борошенце меле. Він пшениченьку по зернинці на шляхах збирав, — хоче дідусь собі та старенькій коржів налекти.

Як накинулись на дідуся генерали-розбійники:

— Як ти смієш, — криком кричать, — борошно молоти! Чи ти не знаєш, що сам Гітлер велів, щоб по всій Україні кладовищенський спокій був?

Повели генерали-розбійники дідуся на суд, сивого-білого, як млинок у борошні, з міцним та непохитним серцем, ніби жорно зі скелі гранітної, з очима гострими, як у беркута-верховинця... Почав Гітлер того дідуся питати та розпитувати:

— Чому на Україні не тихо? Чому в льохах жорна скриплять, в лісах кулі свистять, за рікою гармати ревуть?..

Поки питав та випитував дідуся Гітлер, — гук на Україні ще сильніший став, уже до ріки Прут дійшов, того й дивись — і в саму Німеччину перекинеться.

— Ваша кровопивсько-людодіська величносте, — говорить Гітлеру дідусь, — це на Україні три млини мелють. Перший млин борошно меле. Його в льохах та підпіллі крутять. Носять зерно жменями та торбинами, щоб голодними не бути. А другий млин порох меле. Цей млин партизани в лісах вертять. Носять порох лантухами та порохівницями, щоб німецьких жандармів бити. А третій млин твоє військо на пиліогу перемелює, щоб тобі живому не бути. Цей млин маршал Жуков та маршал Конев крутять, а ім Малиновський з Толбухіним допомагають.

Застогнав Гітлер, наче пес передавлений, завищав:

— У-у-у, ти, дідуган! — волає. — Я можу тебе живим з'їсти, а можу і мертвим помилувати. Відповідай мені по правді-істині: що мені робити, щоб цих млинів ніколи не чути було?

А старий стоїть — не схиляється, правду каже він — усміхається: — Тільки один сильно-могутній засіб є, щоб тобі того шуму було не чути. Вирий собі могилу якнайглибшу та й залізь туди. А Україна ворогами покороною не була і навіки не буде. Амінь!

(Записано од червоноармієця Масійчука Якова Івановича, мешканця села Постойно, Дrajинського району, Ровенської області).

Записав та опрацював лейтенант Олесь ЮРЕНКО.

Польова пошта 47784 «А»

Семен П. — це мій друг. От я йому й говорю:

— Сеня! А чому нам задихатися в кімнаті, коли ми маємо можливість культурно відпочити?

— Так точно, — говорить він, — в кіно, — говорить, — підемо. В Миколаєві якраз іде ліричний фільм «В шість годин вечора після війни».

Сказано-зроблено. Одягаємось.

— А як же ми підемо в кіно, коли у нас нічого взяти, — зауважила Сеніна дружина, — я ж не знала, нічого не зварила...

— Як, немає? Як — нічого? — злякався Сеня. — Треба взяти хоч шматок хліба.

— Ну, що ти, Сеню. Ми ж тільки-но пообідали... Витримаєш...

— Ні, не витримаю... Як собі хочеш, а я беру, — і перебезував з буфетної полиці до кишені пальто два шматки хліба.

Здивував мене Сеня.

Пішли. Прийшли. Дивимось, а каса зачнена: «Квитків нема!» — написано.

— Спізнались, — кажу, — вже всі квитки продані.

— Звичайно, продані, — говорить спокійно Сеня, — ще на тім тижні. Та у нас є... Мабуть, штук із'сім. Купив недавно.

В залі було так повно, що, як то говорять, і яблукові ніде було приземлитись. Біля екрану стояв якийсь казанок, а з нього виглядала довга кишка з червоним язиком-полум'ям. Я зразу догадався, що то лампа.

Місця наші були зайняті і цілком законно: згідно куплених квитків.

Не більше як хвилини через 20 знайшли білетершу.

— Ви коли квитки купували? — запитала вона у тих, що сиділи.

— Шість днів тому...

— А ви? — це вже у Сені.

— Ми — дев'ять днів тому.

— Так, — значить, — місця ваші.

Нам пощастило: наші квитки були старші. Електрики не було, але всі терпляче чекали: хто сон розповідав, хто анекдотиками обмінювався. Дивувався я такому терпінню: нащо вже я терплячий, а таки не витримав, першим запропонував: — Додому.

— Чудак ти, друже. — сказав чемно Сеня, — як мати таку покваліфікованість, так в Миколаєві жодної картини не побачиш. Імій терпіння. Засвітіть.

Потерпів ще. І правду говорив Сеня. — таки засвітили.

— Крути, починай! — крикнув хтось поперед, раніш ніж світло встигло заповнити весь зал.

Його підтримали:

— Давай!

Але ось перед екраном з'явився адміністратор — вигляд у нього був щасливий.

— Товариші глядачі, — звернувся адміністратор, — як ви думаете: з початку крутити, чи з якого місця?

— Крути з початку!

— З початку все 'дно не докрутять... Сьомий день ходжу, а кінця ще не бачив!.. П'ятий раз квитки купую!.. Давай з того моменту, як вони приїхали в Москву!

— Як одержали листа!..

— Як поцілувались!..

Не знаю чим би все це закінчилось, та лампи пірнули в темряву, і море глядачів угамувалось.

Ще двічі спалахувало і гасло електричне світло, та й на екрані щось показували, а як уже втретє запанувала в залі темрява, я згадав про те, що лежало у Сені в кишенях.

— Сеню, я додому, — вирвався в мене жалібний стогін.

— Імій терпіння, — сказав Сеня, плямкаючи.

Але «терпіння» вже «не імілось», і я почав розчищати собі шлях до дверей.

Микола ЩЕПЕНКО.

Від «ПЕРЦЯ». — Товариші куп'янці, вам подобається миколаївське кіно? Особливо, коли адміністратор питає, з якого кінця крутити картину? Правда, у вас у Куп'янську картину крутять з початку до кінця. Зате на шляху до зали всякі там «пустуни» й «жартуни» самих глядачів крутять. То голову скрутять, то руки-ноги, пальто подеруть. Воно й виходить так на так: у Миколаєві крутять картину на вимогу публіки, а в Куп'янську — глядачів. Проте, ви не самотні, товариші куп'янці. У Павлограді ще веселіш. Там є «моряк» з теплою компанією. Він під час сеансів такі коники викидає, що навколо люди й ослони, мов груші, летять в усі боки. Дуже цікаве й веселе культурне видовище. Правда, я не переносю таких розваг. Хай їм, абищо! До таких кіно хай слони ходять. Я краще подамся до міліції або до міськради... А, до речі, в Куп'янську і Павлограді є міськрада й міліція?

(Злободенний варіант пісні про Явтуха в обробці С. Каштеляна).

- Ой, куди ж їдеш, Явтуше?
- Не скажу...
- Ой куди ж їдеш, мій друже?
- Не скажу...
- А коли б же твоя добра ласка, то й скажеш...
- У Київ.
- Ой, підвези ж мене, Явтуше!..
- Не хочу.
- Ой, підвези ж мене, мій друже!
- Не хочу.
- А «калим» і твоя добра ласка, то й схочеш...
- Сідай, та тільки до Подолу.
- Ой, що ж везеш, милий Явтуше?..
- Дрова.
- Ой, куди ж везеш, Явтуше?..
- Не скажу.
- А коли б же твоя добра ласка, то й скажеш...
- В школу.
- Ой, продай мені, Явтуше!..
- Не можу.
- Ой, продай мені, милий друже!..
- Не можу.
- А «калим» і твоя добра ласка, то й зможеш...
- Ну, тоді поїхали.

ДРІБНІ НЕПРИЄМНОСТІ

(У бані)

— Це чорт зна що! Тільки набрав води, аж не стало мого мила.

— То не біда! Зі мною траплялося гірше: тільки було намилишся, аж раптом зникає вода.

ПОВЧАЛЬНА ІСТОРІЯ В ШЕСТИ КАРТИНАХ

Присвячується більшості парикмахерських міст Києва.

Малюнки В. Гливенка.

НА ВОКЗАЛІ

На вокзалі є буфет
І скляні вітрини,
Вчора був ще вінегрет
І щось пів рибини.

А сьогодні під склом
Вітерець жартує
Та буфетник за столом
Терези вартує.

А директор? Де він є?
Взяв командировку
У хазайствечко своє
Купувать коровку...

На вокзалі є буфет
І скляні вітрини,
Сила риби і котлет,
Масло, сир, цитрини...

Порося смачне під склом
Апетит дратує...
А буфетник за столом
Важить і жартує.

А директор? Жив, здоров?
На суді учора
Освіжала йому кров
Мова прокурора.

Андрій ПАРХОМЕНКО.

... Хто там далі?

ІЖА(К)

Присвячується директору Старобільського хлібозаводу т. Волошиній.

Дівчинка гукає брата:
«Йди сюди скоріш!
Нам побавитися тато
Іжака приніс.
Ось дивися крізь хустину
Стирчать колючки»...
«Тю, дурненька! Це ж хлібина,
А в ній остюки»...
На заводі муки в тісто
Сіяти не хтять:
Щодня люди в нашім місті
Іжа(ків) їдять.

Михита ЛИС.

ДЕЩО З МІКРОБІОЛОГІЇ

Санітарні заходи — річ і корисна, і потрібна.

І правильно, що люди, їдучи залізницею, повинні перед тим пройти санобробку.

Це профілактика проти розповсюдження хвороб.

Робиться це і в Чернігові.

Квитки для проїзду видають, коли пасажир має довідку про санобробку.

Але як робиться там санобробка?

Приходить людина до дезкамери. Сидить там жінка й питає, одгорнувши вашого коміра:

— Мукроби є?

— Нема!

Ну, зразу й довідка.

«Мукроби», як знаєте, дрібненька штука, і треба мати хоч невеличкого мікроскопа, щоб їх побачити.

Виходить, що в чернігівській дезкамері сидить жінка-мікроскоп.

У РАЙХАРЧОТОРЗІ

Малюнок К. Агніта.

— Це що, скандал?

— Ні, бій за посаду завідувача пивним ларком.

Пришибська МТС (Запорізька обл.) виділила колгоспові «Пам'ять Леніна» 5 відремонтованих тракторів, з яких 3 вийшли з ладу у перші ж дні посівної.

Малюнок В. Литвиненка.

— Куди це ви трактор вивозите?
— Не вивозимо, а виводимо з капітального ремонту.

ОСЕЛ І РЕМОНТ

(Байка)

Хто винен — вже самі знайдіть,
Та пробачайте нам на слові.
А те, чим хочемо провчить,
Хай окошиться на Ослові.
Та й всім відомо, що у нас
Осли в приплоді не багаті:
Чи то тепер такий вже час,
Що гинуть голови вухаті.
Ослам життя нема, хоч плач...
Проте, усім на сміх і диво,
Якийсь догадливий вухач
(Осел, говорячи правдиво)
Прикинувся, мов його й нема,
Щоб люди ще не били знову,
Та потихеньку, крадькома
Проліз в земельну установку.
А вже, щоб якомсь не збрехать,
То це було під осінь діло.
Кінчали вже врожай збирать,
Щодня все менше сонце гріло.
В підправку йшов і реманент,
(То те зробіть, то справить шини),
Все готувалось в цей момент —
І трактори, плуги й машини.
І кожний гарний керівник,
Дивись, про все зарані й дбає;
Розумно він робити звик,

То й честь і шану всюди має.
Але не так. В Осла — не те.
Не в цьому, бач, осячя сила.
Ремонт. Сівба. Йому пусте.
До тракторів немає діла.
Осла у сон все кида щось
І в голові страшно верзеться,
Неначе трактор вже ось-ось,
Щоб задавить, на нього
пнеться...

— Рятуйте! — як зарже, —

водні!

Та гульк, проснувшись з
переляку,
Аж справді збіглись всі сюди,
Щоб рятувать бичем Осяку.
— Та бийте дружно.

Навздогін

Паліччя кидайте на нього.
І біг Осел десятки гін...
Отак і вигнали дурного,
Щоб той ремонт в гарячий час
Вже не зривав та вмів трудиться...

Чи не забіг Осел до вас?

Ануге, добре подивіться.

Ілля ПОПОВ.

В МТС

Наш директор вже п'ять днів
Гопки б'є нівроку,
План ремонту тракторів
Виконав до строку.

Запчастині він не чекав,
Як дитя в колісці.
Уночі і вдень не спав.
Все знайшов на місці.

Взяв колеса... Ну й везе!
Золотої марки:
Одно прямо з ХТЗ,
А друге — з безтарки!

Крила, фари, ричаги, —
З граба та з фанерки;

Там, де бак, — недорогі
Цинкові цеберки.
А мотор — як ті «часи»:
Важко тільки рушити...
А пішов — корчуй ліси!
Ніщо не заглушить!
Хай не стане лиш снігів,
Чорні ниви-море
Трактор сам і без плугів
Задом переоре!..
...Слід додати пару слів,
Ізберігши чемність,
Що за якість тракторів
Буде неприємність!

Андрій ПАРХОМЕНКО.

ХОЧА Б МИШЕЙ ЛОВИЛИ

Є у Києві ортопедичний завод.
В час війни — завод цей, зрозуміло, яку має вагу й значення.

Десятки інвалідів щодня приїздять на цей завод з усієї України, а адміністрація заводу не дуже привітно їх зустрічає: інвалідам нема де сісти, до лікаря на прийом потрапити — треба чекати по кілька днів. Часто-густо лікар і зовсім не приймає. Після лікаря тягання з міркою, бо лікар приймає вранці, а майстер — удень.

Протези роблять цілими місяцями.

Інвалід т. Федір Куд замовив протез, приїздив у Київ двічі, а протеза ще й досі не виготовили.

Інвалідові т. О. П. Сиренкові (зав. Ніжинського райсоцзабезу) зовсім не пофортунило: протеза йому, щоправда, зробили за 2 місяці, але всю шкіру на протезі миші поїли. Завод запропонував т. Сиренкові не брати протеза, — полагодимо, мовляв, — але О. П. Сиренко не погодився: миші, вони такі, що як розлютуються, то й увесь протез з'їдять.

Не гаразд на київському ортопедичному заводі..

Робити протези, ми знаємо, справа дуже серйозна і не легка.

Ну, а миші ловити не так уже й тяжко.

Хай би адміністрація заводу хоч миші ловила — корисну б роботу робила.

КІНОЧИТАЛЬНИЦЯ

Малюнок Р. Матусевича.

— Я, душечко, книжок не читаю. Коли вони цікаві, їх обов'язково в кіно показують.

— Я не потерплю Померанського котла!.. Ліквідувати негайно!..
— Мій фюрер, його вже ліквідували маршали Жуков і Рокоссовський.

В ШІСТЬ ГОДИН ВЕЧОРА ПІСЛЯ ВІЙНИ

(Естрадні куплети)

Я на службу чуть світ поспішаю,
Ще не виспавсь і раз доладу.
Та не втовплюсь ніяк до трамваю,
На тролейбус в атаку іду.

Заплативши карбованця чесно,
Я молю кондуктрису — гони!
А вона відмовляє облесно:
— В шість годин вечора після війни.

Разом з другом пішли ми до бані,
В бані зовсім немає людей.
— Красота! — Я промовив до Вані,
І намилились ми до ушей.

Та не стало води. Ми спитали,
Чи на довго? Чи скоро? — Вони
(Нам привітно й гостинно сказали):
— В шість годин вечора після війни.

Я замовив костюм в «Індпошиві», —
Обіцяли за місяць пошити.

Я сказав — так будьте щасливі,
Двісті років бажаю вам жити!
Рік минув, а костюма немає...
— Так пошійте ж, кричу, хоч штани!
А кравець мені сивий співає:
— В шість годин вечора після війни.
Я на дрова з весни ще дав гроші,
Сам директор сказав — поспішай!
Всі директори люди хороші,
Я б усіх їх одправив би в рай.
В листопаді питаю, — Немає!..
— Що ж робити, чекать до весни?
А директор мені одмовляє:
— В шість годин вечора після війни.

Лейтенанта дівчина зустріла —
І влюбилась по вуха вона.
То дарма, що зима скрізь біліла,
В неї в серці розквітла весна.
— Поберімось! — дівчина благає
І голівку схилила в ордени.

Лейтенант устає й козирає:
— В шість годин вечора після війни.
В мене син народився, кирпатий!..
Всі вітають: — аж це вже твоє!..
Я в міліцію, щоб прописати.
— Ну, а виклик, питаються, є?
— Що ви, люди, — кричу я їм, — що ви!
Чи пропишете, вражі сини?
Тут на мене як гримне вартовий:
— В шість годин вечора після війни!
Ви прослухали пісню хорошу,
І признатись, корисну таки.
А кому не сподобалась — прошу
Повернути до каси квитки.
Там касирка повинна ще бути,
А касирки всі добрі вони.
Гроші зможе вона вам вернути
— В шість годин вечора після війни.
Сергій ВОСКРЕКАСЕНКО,
Сергій КАШТЕЛЯН.